
Porin kaupunkisuunnittelu
kaupunkisuunnittelu@pori.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 29.4.2021

Asia: Malminpään 3. kaupunginosan korttelia 36, Liisantoria ja katualueita koskeva asemakaavan muutosehdotus. Päiväty 1.4.2021

Porin ydinkeskustaan sijoittuva asemakaavan muutos laaditaan maanomistajan aloitteesta ja sen tarkoituksena on mahdollistaa Porin ruotsalaisen koulun uudisrakennushanke ja laajemman kampuksen muodostaminen koulun nykyiselle sekä Palojoen kiinteistön tonteille. Asemakaavan muutoksessa korttelin 3-36 tontit 1, 112, 1111 ja 2111 yhdistetään yhdeksi tontiksi. Svenska Kulturfonden i Björneborg on järjestänyt hankkeesta arkkitehtikilpailun syksyllä 2020. Alkuvuodesta 2021 julkistettu voittanut ehdotus on luonnosvaiheen jälkeen vaikuttanut asemakaavaratkaisuun. Korttelin rakennusoikeutta on mm. pienennetty vastaamaan voittaneen ehdotuksen (JKMM Arkkitehdit Oy) ratkaisua ja luonnosvaiheessa esitetystä asuntorakentamisesta on luovuttu.

Palojoen kiinteistö (nykyiset tontit 36-1111 ja 2111) on ydinkeskustan viimeisiä puutalotontteja, jonka kaikki rakennukset on ruotsalaisen koulun kampushankkeen toteutuessa tarkoitus purkaa ja minkä esillä oleva kaavaehdotus mahdollistaa. Ruotsalaisen koulun rakennus sekä siihen yhdyskäytävällä liitetty nk. Rosa Huset on suojeltu merkinnällä sr-50. Liisantorin urheilukentälle osoitetaan kaavassa poikkeamisluvalla rakennettujen huoltorakennusten rakennusoikeus sekä koululta maanalainen kulkuyhteys.

Sinänsä suppea kaava-alue on sekä kaupunkikuvallisesti että historiallisesti erittäin merkittävä, vaikka suunnittelualue itsessään ei kuulukaan mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Alue sijaitsee kuitenkin kahden maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristökohteen - Porin ruutuasemakaavan puistoakslien (joka on myös osa Porin kansallista kaupunkipuistoa) ja Liisantorin länsireunalla sijaitsevan entisen Porin suomenkielinen tyttökoulun - välissä. Maakunnallisesti merkittävät kohteet on huomioitu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (tullut voimaan 1.7.2019). Entinen tyttökoulu on suojeltu kohdemerkinnällä myös Porin kantakaupungin yleiskaavassa vuodelta 2007, missä Ruutuasemakaavan puistoakselit on osoitettu alueena, jonka rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot tulee säilyttää kaupunkikuvassa (S-1) sekä osana Porin kansallista kaupunkipuistoa. Porin

kansallinen kaupunkipuisto on huomioitu myös Satakunnan maakuntakaavassa (YM vahvistanut 30.11.2011).

Suunnittelualueella, tonteilla 36-1111 ja 2111 on tehty rakennusinventointi vuonna 2015 (Olli Joukio 15.7.2015. Satakunnan Museo). Inventoinnissa kohteita ei ole luokiteltu suojelua silmällä pitäen. Ruotsalainen koulu taas on huomioitu Porin modernien koulurakennusten inventoinnissa vuonna 2007 (Mikko Helminen/Satakunnan Museo) ja tietoja on päivitetty vuoden 2019 Porin ruutukaavakeskustan modernin rakennusperinnön inventoinnissa (Helene Kaarnametsä/Porin kaupunkisuunnittelu). Jälkimmäisessä selvityksessä koulu on luokiteltu A-kohteeksi ja esitetty suojeltavaksi. Rosa Husetin inventointi on jo vuodelta 1997 (Milla Koivisto/Satakunnan Museo). Rosa Huset on suojeltu ennestään ko. tonttia koskevassa asemakaavassa vuonna 2010 merkinnällä sr-20.

Satakunnan Museo on antanut lausuntonsa asemakaavan muutoksesta sekä vireilletulo- että luonnosvaiheessa. Luonnosvaiheen lausunnossaan museo otti kantaa lähtötietojen huomioimiseen, esitti korjauksia suojelumerkintöihin ja määräyksiin, kerroskorkeuksien merkitsemiseen kaavakartalle sekä toivoi kaavan mahdollistaman hankkeen parempaa havainnollistamista ja erityisesti havainnekuvia Ruotsalaisen koulun ja Liisantorin yhdistävän maanalaisen yhdyskäytävän sisäänkäynnistä.

Satakunnan Museon kannanotto

Koska Palojoen kiinteistö on yksi Porin keskustan viimeisistä puutalotonteista, pitää Satakunnan Museo ko. tontin rakennusten purkamisen mahdollistavaa kaavaratkaisua erittäin valitettavana. Tontin uudistumista koskevat keskustelut on kuitenkin käyty ja museo on aiemmissa lausunnoissaan ottanut kantaa kysymykseen, eikä enää puutu kaavan perusratkaisuun. Museo pitää kuitenkin hyvänä, että korttelin rakennusoikeutta on pienennetty ja vielä luonnosvaiheessa osoitetusta, varsin tehokkaasta asuntorakentamisesta on kokonaan luovuttu, mikä tekee kampus -hankkeesta helpommin kaupunkikuvaan sovitettavan. Arviointia kaavaratkaisun vaikutuksista Porin kansalliseen kaupunkipuistoon ja maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön kuuluvan Eteläpuiston osalta tulee kuitenkin vielä täydentää kaavaselostukseen, kuten Satakuntaliitto lausunnossaan huomauttaa.

Asiat, joihin Satakunnan Museo luonnoslausunnossaan puuttui, ovat nyt pääosin kaavaehdotuksessa korjattu ja ratkaistu. Museolla ei ole enää käytetystä suojelumerkinnästä tai määräyksestä huomautettavaa. Museon toivomaa havaintomateriaalia suunnitellusta kampushankkeesta on saatu

arkkitehtuurikilpailun tuloksena ja myös kulkuaukosta maanalaiseen yhdyskäytävään on tuotettu yksi havainnekuva. Ratkaisu hioutunee vielä tarkemman hankesuunnittelun yhteydessä. Museo toivoo paremmin koulun alkuperäistä arkkitehtuuria huomioivaa ratkaisua.

Satakunnan Museolla ei ole enää muuta huomautettavaa asemakaavan muutoksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Liisa Nummelin

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää, Kirsti Virkki
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä